

ingediend op **1295** (2021-2022) – Nr. 1
18 mei 2022 (2021-2022)

Voorstel van resolutie

van Suzy Wouters, Immanuel De Reuse,
Stefaan Sintobin en Chris Janssens

over de hervorming van de interlandelijke adoptie

TOELICHTING

Interlandelijke adopties betreffen de overbrenging voor of na de adoptie van een kind van een land van herkomst naar een land van opvang. Voor interlandelijke adoptie gelden een aantal regels.

In artikel 21 van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK) zijn al een aantal voorwaarden opgenomen waaraan interlandelijke adoptie moet voldoen. Om het naleven van die voorwaarden te bevorderen worden staten aangemoedigd om bilaterale of multilaterale overeenkomsten te sluiten. Het Haags Adoptieverdrag van 1993, dat in 2005 in werking is getreden in België, is daar een voorbeeld van en vormt een belangrijke basis voor regels over interlandelijke adoptie. Het verdrag pleit onder meer voor opvang in het eigen gezin en netwerk, en als dat niet kan, voor binnenlandse adoptie of als laatste optie voor interlandelijke adoptie.

In België is interlandelijke adoptie een gedeelde bevoegdheid. Het federale niveau is onder meer belast met het uitwerken van de regels van het burgerlijk recht en dus de daarmee gepaard gaande voorwaarden voor adoptie, de vormen, de gevolgen en de herroeping. Ook de ratificatie van verdragen daarover en de officiële erkenning van adopties in het buitenland vallen onder het federale niveau. De gemeenschappen zijn dan weer bevoegd voor de organisatie van hulp en bijstand aan, en de begeleiding van personen en de betrokken families, meer bepaald voor de voorbereiding, de bemiddeling en de nazorg bij adoptie. In dat kader past ook het decreet van 20 januari 2012 houdende regeling van de interlandelijke adoptie van kinderen en verschillende uitvoeringsbesluiten. Aangezien het een gedeelde bevoegdheid betreft, werd er een samenwerkingsakkoord gesloten.

Het eindrapport van het expertenpanel

De krant Het Laatste Nieuws publiceerde eind april 2019 een driedelige reeks waarin geadopteerden uit Ethiopië en hun adoptieouders verschillende wanpraktijken meldden. Het ging daarbij bijvoorbeeld om onvolledige adoptiedossiers en elementen uit achtergrondverhalen van geadopteerden die niet overeenstemmen met de werkelijkheid. De publicatie van die reeks deed ook vragen rijzen over mogelijke wanpraktijken bij interlandelijke adopties vanuit andere herkomstlanden naar Vlaanderen.

Om gehoor te geven aan de vragen en bezorgdheden van geadopteerden besloot toenmalig Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin Jo Vandeurzen in 2019 om een onafhankelijk onderzoekspanel van experts aan te stellen. Er werd een onderzoek gevoerd met als doel de huidige procedure te herwerken en op die wijze meer waarborgen te geven aan adoptiekinderen. Het gevoerde onderzoek spitste zich vooral toe op de interlandelijke adoptiepraktijk in het verleden, om uit te klaren of er al dan niet onregelmatigheden gebeurd zijn. De opdracht en de doelstellingen van het onderzoek door het expertenpanel werden vastgelegd in de nota Onderzoek van interlandelijke adopties van 19 juli 2019. Het onderzoek liep vorige zomer af en op 2 september 2021 werd het eindrapport van het expertenpanel inzake interlandelijke adoptie gepubliceerd. In het rapport wordt een reeks aanbevelingen gedaan.

Vooreerst benadrukt het panel de noodzaak om tot een paradigmashift te komen in de praktijk van de interlandelijke adoptie. De aanbevelingen werden geordend volgens vijf hoofdthema's. Het eerste hoofdthema omvat de hertekening van het adoptielandschap en van het wettelijke kader. Het principe van subsidiariteit wordt daarbij vooropgesteld. Eerst moet er worden gezocht naar lokale opvangmogelijkheden. Als dat onmogelijk blijkt, moet het systeem van interlandelijke

adoptie gestuurd worden door de vraag vanuit herkomstlanden naar potentiële adoptieouders. In Vlaanderen was dat niet het geval en werden adoptiediensten verplicht om zelf op zoek te gaan naar nieuwe kanalen. Dat komt doordat de subsidie van de adoptiediensten deels afhankelijk is van het aantal lopende kanalen. Een hervorming van dat systeem dringt zich dan ook op.

Naast de financiering houdt het adoptieproces zelf ook een risico in. Adoptiediensten werken vanuit de vraag van kandidaat-adoptieouders naar een adopteerbaar kind. Bovendien wordt er in landen waar een hoog risico op wanpraktijken bestaat, aanbevolen om in te zetten op de ondersteuning van lokale zorgsystemen in plaats van op interlandelijke adoptie. Een derde aanbeveling die verband houdt met het eerste hoofdthema, is om de taken van de huidige adoptiediensten voor interlandelijke adoptie onder te brengen bij de overheid, bij voorkeur bij de Vlaamse Centrale Autoriteit. Alle adopties zouden dan gecentraliseerd worden bij één enkele dienst, die alleen in actie komt op vraag van herkomstlanden, en niet omgekeerd.

Het expertenpanel stelt als vierde aanbeveling voorop dat de Vlaamse Centrale Autoriteit als enige adoptiebemiddelaar meer verantwoordelijkheid krijgt om de subsidiariteit vast te stellen en te controleren, met name wat de adopteerbaarheid betreft. Dat impliceert het opstellen van duidelijke criteria die het mogelijk maken om de adopteerbaarheid in het herkomstland te waarborgen. Daarnaast moeten ook onafhankelijke internationale organisaties of consulaire vertegenwoordigers die vertrouwd zijn met de lokale context, in dat proces ingeschakeld worden. In sommige landen bestaat er immers een groot risico op wanpraktijken en fouten bij het vaststellen van de adopteerbaarheid.

Als vijfde aanbeveling adviseert het expertenpanel om het wettelijke kader voor open adopties sterker aan en toe te passen, en om de volle interlandelijke adoptie te ontmoedigen. Bij open adoptie is er sprake van een zekere transparantie en zijn er meer mogelijkheden om contact met de eerste ouders en familie te onderhouden. Psychologisch onderzoek heeft namelijk aangetoond dat een significante groep eerste ouders graag informatie wil over het geadopteerde kind of er graag mee in contact wil blijven.

In zijn voorlaatste aanbeveling onder het eerste hoofdthema stelt het expertenpanel voorop dat het huidige systeem van wachtlijsten moet worden vervangen door een pool van potentiële adoptieouders, zoals ook bestaat in het pleegzorgsysteem. Het panel beveelt aan om de instroom van nieuwe kandidaat-adoptanten onmiddellijk stop te zetten. Kandidaat-adoptanten die al een kindvoorstel hebben gekregen, kunnen de plaatsing met de extra waarborgen en verificaties afronden. Voor de grote resterende groep kandidaat-adoptanten op de wachtlijst beveelt het expertenpanel een adoptiepauze aan tot na de hervorming van het adoptielandschap, waarbij de wachtlijst is omgevormd tot een pool. In verband met de impact van een dergelijke pauze op de kandidaat-adoptanten rust er een belangrijke collectieve en individuele informatie- en (na)zorgplicht bij de overheid. Het expertenpanel geeft als reden aan dat wegens de lange wachttijden en de specifieke finaliteit van adoptie, het huidige systeem van wachtlijsten niet langer houdbaar is waardoor er overgegaan moet worden naar een poolsysteem.

Daarnaast moet er ook aandacht gespendeerd worden aan geadopteerden met bijzondere ontwikkelingsbehoeften. Er zou volgens het expertenpanel voorzien moeten worden in aangepaste en passende opvolging, ondersteuning en zorg. Sommige thema's krijgen volgens de geadopteerden nog te weinig aandacht bij de begeleiding. Om dat recht te zetten wordt er aanbevolen om tijdens het voorbereidingstraject van kandidaat-adoptanten van Steunpunt Adoptie en tijdens de screening door de Dienst Maatschappelijk Onderzoek extra aandacht te spenderen aan de specifieke ervaringen en uitdagingen waar geadopteerden mee te maken krijgen. Thema's zoals identiteit, discriminatie en racisme, alsook de impact van

mogelijke wanpraktijken zouden daarbij al tijdens de voorbereiding moeten worden besproken.

Het tweede hoofdthema omvat het voorzien van nazorg in het nieuwe systeem. Om dat te bewerkstelligen moet de Vlaamse wetgever een beter kader creëren voor de nazorg voor alle betrokkenen bij interlandelijke adopties, naar analogie van de perspectiefbiedende pleegzorg. Niet alleen het bieden van professionele nazorg, maar ook het investeren in een kwalitatief netwerk voor lotgenotencontact is daarbij belangrijk.

Het derde thema in het eindrapport betreft de noodzaak om bij interlandelijke adoptie de rechten van geadopteerden te waarborgen. Het toekomstige model zou daar dan ook de nodige aandacht aan moeten besteden. Het expertenpanel stelt voorop dat aan het recht op inzage in het adoptiedossier en aan de uitoefening van dat recht zo ruim mogelijk vorm wordt geven. Uit onderzoek zou immers blijken dat de betrokken personen behoefte hebben aan meer (praktische) ondersteuning van de overheid, zowel bij hun zoektocht naar informatie over hun identiteit als bij het leggen van contact met de eerste families. Het expertenpanel beveelt aan dat een onafhankelijk centrum, zoals het Afstammingscentrum, beschikbaar zou zijn om geadopteerden morele, psychologische, juridische, administratieve en financiële steun te bieden bij hun zoektocht naar de eerste ouders en familie en bij het leggen van contact met hen.

Een vierde thema richt zich op het omgaan met wanpraktijken uit het verleden. Het expertenpanel raadt aan dat de Vlaamse Regering de wanpraktijken die zich bij interlandelijke adoptie hebben voorgedaan en het leed dat die bij de betrokkenen hebben teweeggebracht, publiekelijk erkent. Het panel beveelt ook aan om een (tijdelijke) Vlaamse erkennings- en bemiddelingscommissie voor wanpraktijken bij interlandelijke adopties op te richten. Daarnaast wordt er ook aanbevolen om geadopteerden die administratieve problemen ondervinden door een foutieve of gebrekkige registratie bij hun adoptieprocedure, ondersteuning te bieden. Daartoe kan een onafhankelijk meldpunt geïnstalleerd worden waar interlandelijk geadopteerden met hun juridisch-administratieve vragen terecht kunnen. Bovendien zouden geadopteerden toegang moeten hebben tot vereenvoudigde procedures om die fouten of gebreken bij de registratie te herstellen. Het expertenpanel raadt aan om alle gegevens en documenten met betrekking tot interlandelijke adopties te digitaliseren en centraal te registreren. Daarbij moet er ook worden nagedacht over een gedeeld archief met herkomstlanden. Er zou dan ook extra, diepgaand onderzoek verricht moeten worden naar de eventuele foutvraag en de daaruit voortvloeiende aansprakelijkheid voor wanpraktijken bij adopties uit het verleden.

Ten slotte richt het eindrapport zich nog op de mogelijkheden tot herstel na wanpraktijken. Het expertenpanel adviseert om de mogelijkheden tot herstel uit te breiden en te zorgen voor de effectieve handhaving van het recht. Daarbij moeten de herziening van een adoptie en andere alternatieven concreter en evenwichtiger uitgewerkt worden als mogelijkheden tot herstel. Voor adopties uit het verleden moet er volgens het expertenpanel minstens worden voorzien in een uitzonderlijke mogelijkheid tot regularisatie, waarbij identificatiegegevens zoals de naam, geboorteplaats en -datum eenvoudig kunnen worden aangepast. Daarbij wordt er ook op aangedrongen dat de Vlaamse Regering de bovengenoemde herstelmaatregelen op de agenda plaatst en in de commissie voor overleg en opvolging voorlegt, zoals is opgenomen in het samenwerkingsakkoord van 12 december 2005, zodat er spoedig een herstelwet kan worden aangenomen door de federale wetgever. Voor herstel vanuit de nazorg is er ook vraag naar een uitgebreider wettelijk kader.

Beslissingskader van de Vlaamse Regering

In het Vlaamse regeerakkoord werd al vooropgesteld dat de Vlaamse Regering de huidige praktijken rond interlandelijke adoptie grondig onderzoekt en maatregelen neemt om interlandelijke adoptie naar Vlaanderen te verbeteren. Na de publicatie van het eindrapport formuleerde de Vlaamse Regering op 17 september 2021 een aantal krijtlijnen voor de verdere aanpak, zowel voor de toekomst van interlandelijke adoptie, als voor het omgaan met wantoestanden uit het verleden. Een van de vooropgestelde krijtlijnen bestaat in het versterken van partnerschappen met herkomstlanden. In het kader daarvan heeft het Vlaams Centrum voor Adoptie (VCA) een voorstel van beslissingskader uitgewerkt. In dat beslissingskader spelen zes elementen een cruciale rol.

Een eerste element is dat er in principe alleen nog samengewerkt zou worden met herkomstlanden die het Haags Verdrag van 1993 hebben geratificeerd.

Een tweede element is de positionering van de adoptiepraktijk in het bredere zorg- en opvangsysteem van het land van herkomst in de praktijk. Alleen zo zou nagegaan kunnen worden welke stappen gezet zijn en in welke mate het individuele belang van het kind daarbij zorgvuldig werd afgewogen. Het land van herkomst heeft namelijk de taak om te controleren of het kind geschikt is voor interlandelijke adoptie. Om de toepassing van goede praktijken te garanderen aan geadopteerden en kandidaat-adoptieouders moet het traject naar een interlandelijke adoptie deel uitmaken van een ruimer systeem van jeugdzorg en jeugdbescherming, en moet er een vorm van autoriteit zijn die daar een actieve rol in opneemt.

Het derde element omvat een consequente toepassing van het subsidiariteitsprincipe in interlandelijke adoptie. Zo moet er eerst gekeken worden of het kind niet kan worden opgevoed door zijn biologische familie of door de meer uitgebreide familie. Er moet actief onderzoek daarnaar worden gedaan voor er een andere oplossing wordt overwogen. Daarnaast moeten de autoriteiten eerst actief en gedurende een redelijke termijn op zoek gaan naar een geschikte (permanente) gezinsoplossing in eigen land. Pas nadat het subsidiariteitsprincipe op die manier getoetst is, kan interlandelijke adoptie overwogen worden.

Een vierde element is het vermijden van financiële risico's, zoals is geformuleerd in artikel 32 van het Haags Verdrag, om fraude, vervalsing van gegevens, kindervervoer of kinderhandel te vermijden.

Een vijfde element bestaat in het uitwerken van een juridisch kader ter ondersteuning van het recht van alle betrokkenen bij een adoptie op informatie over de afkomst en de zoektocht naar familieleden van geadopteerden. Het belang van kennis over de eigen afkomst wordt erkend in zowel het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind als het Verdrag van Den Haag van 1993. Geadopteerden willen dan ook openheid van communicatie.

Het laatste element focust op de bereidheid om rechtstreeks samen te werken van overheid tot overheid. Die samenwerking wordt gezien als een extra middel om wanpraktijken te voorkomen en aan te pakken.

Commissie en hoorzittingen

Het eindrapport en het algemeen kader van interlandelijk adoptie werden uitvoerig besproken in de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, zowel tijdens gedachtewisselingen als in twee hoorzittingen.

Eind september 2021 werden de eerste vragen gesteld in de commissie. De minister schoof toen enkele, volgens hem belangrijke elementen naar voren, waaronder meerouderschap en het belang van de versterking van het nazorgbeleid. Bovendien

deelde hij ook de mening dat er geëvolueerd moet worden naar adoptie op vraag van de herkomstlanden zelf. De minister was oorspronkelijk van mening dat de invoering van een adoptiepauze cruciaal zou zijn om de nodige hervormingen door te voeren, maar die pauze werd dan toch niet ingevoerd. De minister gaf aan twee jaar uit te trekken om tot een hervorming te komen van de procedure: die zou dus in het najaar van 2023 af moeten zijn.

Tijdens de twee hoorzittingen verduidelijkten verschillende sprekers vanuit een verschillende achtergrond hun visie op interlandelijke adoptie. Zowel adoptiediensten, geadopteerden, adoptieouders als andere belanghebbenden werden gehoord. Daarbij werd er gereageerd op de aanbevelingen van het expertenpanel en de haalbaarheid ervan. Een aantal elementen kwam vaak terug, zoals het belang van een goede nazorg en begeleiding van geadopteerden, meerouderschap, de noodzaak van erkenning en de behoefte aan de herziening van het adoptielandschap.

Besluit

Uit dat alles blijkt dat interlandelijke adoptie alleen in uitzonderlijke omstandigheden kan plaatsvinden. Er moet eerst nagegaan worden of het niet mogelijk is om voor opvang in de eigen regio te zorgen. Adoptie moet bovendien aanbodgestuurd werken in plaats van vraaggestuurd. Wensouders kunnen dan ook geen land voordragen waaruit ze een kind willen adopteren. In dat opzicht moeten zelfstandige adopties onmogelijk gemaakt worden. Het belang van het kind moet bovendien altijd centraal staan in het kader van interlandelijke adoptie. Als er toch overgegaan wordt tot interlandelijke adoptie, moet er met zekerheid gegarandeerd kunnen worden dat er in die landen geen frauduleuze adoptiepraktijken plaatsvinden.

Alle landen die vroeger geassocieerd werden met fraude, moeten dan ook volledig uitgesloten worden van interlandelijke adoptie. Ook de landen waar in de toekomst fraude wordt vastgesteld, moeten bestraft worden door middel van uitsluiting van interlandelijke adoptie. Het nieuwe beleidskader dat de Vlaamse Regering vooropstelt, is zeker al een stap in de goede richting om wanpraktijken in de toekomst te voorkomen. Alles begint met een strenge controle op de zendende landen om toekomstige wanpraktijken te vermijden. Voor die controles zouden idealiter ook ervaringsdeskundigen ingeschakeld moeten worden, die een grondige kennis hebben van de cultuur, de sociale omgangsvormen en de tradities van een land. Die ervaringsdeskundigen zouden fraudepatronen sneller kunnen herkennen dan buitenstaanders. Er zou daarnaast ook sprake moeten zijn van een jaarlijkse evaluatie van elk herkomstland om mogelijke fraude op te sporen.

Elk kind dat geadopteerd kan worden, moet traceerbaar zijn tot aan de ouders. De bewijzen waarom een kind niet in het land van herkomst kan opgroeien, zouden idealiter aan het dossier toegevoegd moeten worden in het kader van transparantie. Bij de adoptie van kinderen met bijzondere ontwikkelingsbehoeften, die ondersteuning op medisch vlak nodig hebben, kampen met ontwikkelingsstoornissen enzovoort, moet er nagegaan worden of het wel zeker om kinderen met dergelijke behoeften gaat. In die optiek zou het nuttig zijn dat kandidaat-adoptieouders ook ter plaatse gaan om te kunnen beoordelen welke zorgbehoeften het kind heeft.

Na de adoptie moet er aandacht gespendeerd worden aan de sociale, psychologische en emotionele gevolgen van interlandelijke adoptie. Zowel de geadopteerden als de eerste families worden daarmee geconfronteerd. Bij interlandelijke adoptie gaat het vaak om complexe trauma's die een gespecialiseerde expertise vergen. In die optiek is het nodig dat aan de bestaande psychosociale opleidingen adoptiesensitieve inhoud wordt toegevoegd. Daarnaast zou er ook ondersteuning voor therapeutisch ouderschap bij de opvang van kinderen met speciale zorgbehoeften moeten worden georganiseerd.

Het ontbreken van een deugdelijk nazorgaanbod werd eind november 2021 al onder de aanbracht gebracht via de open brief die driehonderd Vlaamse geadopteerden hebben ondertekend en waarin ook werd gepleit voor de uitbouw van een kwaliteitsvol nazorgaanbod. Het te ontwikkelen nazorgsysteem zou zich vooral op drie pijlers moeten richten: structurele (h)erkenning van de wanpraktijken uit het verleden, psychische begeleiding en het afstammingsrecht. De erkenning van de fouten is niet alleen belangrijk voor de slachtoffers, maar kan ook als basis dienen om het huidige systeem grondig te hervormen en wanpraktijken die vandaag de dag nog plaatsvinden, te stoppen.

De tweede pijler wijst op de behoefte aan structurele psychische nazorg, die verder gaat dan praatgroepen onder gelijkgestemden. Er is behoefte aan goede psychische begeleiding door mensen met de nodige ervaring en expertise. Meer erkenning, specialisatie, onderzoek en expertise over de psychische gevolgen van adoptie is essentieel om dat te bewerkstelligen.

De laatste pijler berust op het afstammingsrecht en het recht om te weten waar je vandaan komt. Het is normaal dat kinderen willen weten waar ze vandaan komen en wie hun biologische ouders zijn, en dat is ook hun recht. Elk kind heeft het recht om te weten waar hij of zij vandaan komt. Geadopteerden beginnen vaak in België met de zoektocht naar hun roots. Ze hebben daarbij recht op actieve financiële en psychische hulp. In België bestaat al het Afstammingscentrum, waarbij mensen terecht kunnen met afstammings- en zoekvragen in die situaties waarbij de juridische verwantschap niet samenvalt met de biologische verwantschap, de genetische realiteit. Dat centrum is een goed initiatief, maar het moet versterking en meer middelen krijgen om te groeien en zijn doelstellingen te kunnen vervullen. Een lacune is dat het Afstammingscentrum door de huidige regelgeving geen gebruik kan maken van internationale DNA-databanken, terwijl dat net een grote meerwaarde voor interlandelijk geadopteerden zou zijn. Ten slotte zou voor geadopteerden ook gratis naamherstel mogelijk moeten zijn. Hun naam werd hun ontnomen zonder dat ze daarvoor de toestemming hebben kunnen geven. Het is dus niet meer dan logisch dat ze dat kunnen rechtzetten, als ze dat willen.

Er kan worden besloten dat, gezien de wantoestanden in het kader van interlandelijke adoptie, een herziening van het adoptielandschap noodzakelijk is. De indieners van dit voorstel van resolutie vragen aan de Vlaamse Regering om werk te maken van de bekende knelpunten in het huidige adoptiebeleid, waaronder het gebrek aan een goed nazorgbeleid, en om maatregelen te treffen met als doel toekomstige wanpraktijken te vermijden.

Suzy WOUTERS
Immanuel DE REUSE
Stefaan SINTOBIN
Chris JANSSENS

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

- gelet op:
  - 1° het eindrapport van het expertenpanel inzake interlandelijke adoptie;
  - 2° de aanbevelingen die het expertenpanel in zijn eindrapport doet;
  - 3° de hoorzittingen over interlandelijke adoptie in de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding;
  - 4° de fraude en wanpraktijken die in het verleden werden vastgesteld;
- overwegende dat:
  - 1° het belang van het kind steeds centraal moet staan bij adoptie;
  - 2° er dringend een hervorming van het adoptielandschap nodig is;
  - 3° transparantie in het adoptieproces noodzakelijk is;
  - 4° interlandelijke adoptie alleen in uitzonderlijke omstandigheden zou mogen plaatsvinden, met toepassing van het subsidiariteitsprincipe;
  - 5° interlandelijke adoptie het best vraaggestuurd kan plaatsvinden in plaats van aanbodgestuurd;
  - 6° geadopteerden psychische en sociale gevolgen ondervinden van hun adoptie;
  - 7° de huidige nazorg ruimschoots tekortschiet om aan de noden en behoeften van geadopteerden te voldoen;
  - 8° er momenteel nog geen specifieke parameters zijn voor interlandelijke adoptie van kinderen met bijzondere ontwikkelingsbehoeften;
  - 9° er nog steeds een verjaringstermijn bestaat bij adoptiewant toestanden;
  - 10° de initiatieven die de Vlaamse Regering neemt, onvoldoende zijn om dergelijke wanpraktijken in de toekomst uit te sluiten;
  - 11° er voor adopties uit het verleden moet worden voorzien in een uitzonderlijke mogelijkheid tot regularisatie, waarbij identificatiegegevens eenvoudig kunnen worden aangepast;
- vraagt aan de Vlaamse Regering om:
  - 1° voor het toekomstige adoptiebeleid:
    - a) de principes van subsidiariteit waarbij voorrang wordt gegeven aan plaatselijke opvang, en van vraaggestuurdheid te implementeren in het beleid voor interlandelijke adopties;
    - b) zelfstandige adopties niet langer toe te staan;
    - c) alle landen die in het verleden al geassocieerd werden met fraude, volledig uit te sluiten van interlandelijke adoptie en ook in de toekomst alle landen uit te sluiten waar die fraude zou plaatsvinden;
    - d) in Vlaanderen een onafhankelijk meldpunt voor adoptiefraude op te richten;
    - e) te zorgen voor nieuwe, kwaliteitsvolle opleidingen rond de adoptieproblematiek, zodat elke medewerker die met kinderen in contact komt, voldoende kennis daarover heeft;
    - f) eerste ouders te betrekken bij interlandelijke adopties en hun de nodige ondersteuning aan te bieden, zowel bij de voorbereiding van de adoptie en tijdens de procedure, als na de adoptie. Begeleiding moet daarbij vooropgesteld worden als voorwaarde voor adoptie;
    - g) voorwaarden en afspraken tussen eerste ouders en adoptieouders bij open adoptie te verankeren in een wettelijk kader;
    - h) structurele en niet-vrijblijvende opvolging van adoptiegezinnen te verankeren in de voorwaarden om te kunnen adopteren;
    - i) een kwaliteitsvol, adoptiesensitief nazorgaanbod uit te bouwen, waarvan therapeuten, psychologen, psychotherapeuten en psychopedagogen deel uitmaken;
    - j) bij interlandelijke adoptie transparante parameters te ontwikkelen voor kinderen met bijzondere behoeften;

- k) de kandidaat-adoptieouders goed te informeren over de noden van een kind met bijzondere behoeften;
  - l) ervaringsdeskundigen te betrekken in het nieuwe adoptiebeleid;
  - m) adoptiedossiers over te hevelen naar een neutraal archief, zodat adoptanten snel en eenvoudig hun dossier kunnen raadplegen;
- 2° voor het herstel bij bestaande adoptiedossiers:
- a) spoedig in overleg te treden met de Federale Regering zodat er werk wordt gemaakt van een herstelwet die de mogelijkheden tot herstel na wanpraktijken en fouten vastlegt;
  - b) samen met de Federale Regering de procedure voor de herziening van adoptiedossiers volledig uit te werken en daarin de mogelijkheid tot regularisatie op te nemen, waarbij identificatiegegevens zoals de naam, geboorteplaats en -datum eenvoudig kunnen worden aangepast;
  - c) er bij de Federale Regering op aan te dringen dat naamherstel voor geadopteerden gratis mogelijk wordt;
  - d) de Federale Regering ertoe aan te zetten dat ze de verjaringstermijn bij adoptiewanttoestanden opheft.

Suzy WOUTERS
Immanuel DE REUSE
Stefaan SINTOBIN
Chris JANSSENS